

OBSAH

Úvod	6
1. Předmět studia a charakter ekologie	
jako vědní disciplíny	7
1.1 Prostředí a vymezení ekologických faktorů ..	7
1.2 Ekologická valence a limitující	
ekologické faktory	7
1.3 Ekologická nika	8
1.4 Přizpůsobení (adaptace)	
motýlů k prostředí	8
2. Abiotické faktory suchozemského prostředí ..	9
2.1 Podnebí a počasí	9
2.2 Záření	9
2.2.1 Záření kosmické	9
2.2.2 Záření radioaktivní	10
2.2.3 Rentgenové záření (paprsky X)	10
2.2.4 Ultrafialové záření	10
2.2.5 Viditelné záření (světlo)	10
2.2.6 Infračervené (tepelné) záření	15
2.3 Ovzduší	17
2.4 Voda a vlhkost vzduchu	19
2.5 Atmosférický tlak	20
2.6 Zvuk a ultrazvuk	20
2.7 Elektrické pole	21
2.8 Oheň	21
3. Abiotické faktory půdního prostředí	21
4. Abiotické faktory vodního prostředí	22
5. Biotické ekologické faktory	22
5.1 Potravní (trofické) faktory	22
5.1.1 Fytofagie	23
5.1.2 Zoofagie housenek	25
5.1.3 Nekrofagie, saprofagie, koprophagie	
a jiné specifické formy výživy	26
5.1.4 Složení a výživová (nutriční)	
hodnota potravy	27
5.1.5 Střídání potravy	28
5.1.6 Množství přijaté potravy	28
5.1.7 Nedostatek potravy a hladovění	29
5.2 Vnitroduruhové vztahy	29
5.2.1 Vztahy mezi pohlavně dospělými jedinci ..	29
5.2.2 Vznik mimoreprodukčních skupin	32
5.3 Populace motýlů	33
5.3.1 Definice populace	33
5.3.2 Fyziologické a ekologické rasy	33
5.3.3 Základní vlastnosti populaci	33
5.4 Mezidruhové vztahy	38
5.4.1 Neutralismus	38
5.4.2 Mutualismus	38
5.4.3 Komenzalismus	38
5.4.4 Kompetice	38
5.4.5 Predace a parazitismus	39
6. Společenstva (biocenózy) a ekosystémy	40
7. Nepřátel a nemoci motýlů	40
7.1 Nakažlivé (infekční) nemoci motýlů	
vyvolané mikroorganismy	40
7.2 Hmyzožravé (insektovitní) rostliny	43
7.3 Entomoparazitické hlistice	43
7.4 Členovci	43
7.4.1 Pavoukovci	44
7.4.2 Hmyz	44
7.5 Obratlovci	50
7.5.1 Obojživelníci	50
7.5.2 Plazi	50
7.5.3 Ptáci	50
7.5.4 Savci	53
8. Obranné systémy motýlů	54
8.1 Obranné systémy imag	54
8.2 Obranné systémy vajíček	59
8.3 Obranné systémy housenek	60
8.4 Obranné systémy kukel	66
9. Význam motýlů	68
9.1 Podíl imag motýlů na opylování květů	69
9.2 Význam motýlů pro zachování	
stabilního prostředí	69
9.3 Činnost housenek způsobujících	
přeměn rostlin v humus	69
9.4 Hedvábnictví	69
9.5 Motýli zahrady a farmy,	
obchodování s motýly	70
9.6 Motýli a umění	71
9.7 Mytologie a pověry	71
9.8 Podíl housenek na likvidaci plevelů	72
9.9 Alergické reakce vyvolané	
u obratlovců chloupy housenek	72
9.10 Motýli jako objekty pro biologické studie ..	72
9.11 Motýli jako bioindikátory stavu prostředí ..	73
9.12 Motýli škůdci	74
10. Metody regulace motýlích škůdců	80
10.1 Přehled dějin regulace hmyzích škůdců ..	80
10.2 Prevence	81
10.3 Mechanický boj	83
10.4 Fyzikální boj	83
10.5 Chemický boj	84
10.6 Regulátory růstu hmyzu	
a semiochemikálie	87
10.7 Biologické prostředky ochrany	87
10.8 Integrovaná ochrana proti škůdcům	90
11. Člověk jako ekologický faktor	90
12. Metody ochrany motýlích populací	
a ekosystémů uplatňované	
na území České republiky	93
13. Systém motýlů	96
Literatura	97
Rejstřík českých a vědeckých jmen	99
Obrazová část	105